

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

27 січня 2022 р.

Київ

№ 55-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної в повідомленні, такою, що не є державною допомогою та є недопустимою державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради листом за реєстраційним номером у базі даних 56667 (вх. № 766-ПДД/1 від 29.03.2021), щодо надання державної допомоги Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС», розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 28.07.2021 № 02/190-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/30-21-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/30-21-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 28.12.2021 № 500-26.15/30-21-ДД/602-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано повідомлення про нову державну допомогу на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 56667 (вх. № 766-ПДД/1 від 29.03.2021) (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 12.04.2021 № 500-29/02-5616 Повідомлення залишено без руху та надано тридцятиденний строк для усунення недоліків і надання додаткової інформації.
- (3) Листом від 28.05.2021 № 1322-ПДД/4 (далі – Лист 1) Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради було надано запитувану інформацію.
- (4) Повідомлення прийнято до розгляду 28.05.2021.

- (5) Листом до Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради від 10.06.2021 № 500-29/02-8853 Комітетом було надіслано вимогу про надання додаткової інформації.
- (6) Листом № 533/19-20 від 18.06.2021 (вх. № 5-01/8958 від 29.06.2021) (далі – Лист 2) Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради було надано додаткову інформацію.
- (7) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 28.07.2021 № 02/190-р розпочато розгляд справи для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 28.07.2021 № 500-29/02-11289 надіслано копію розпорядження на адресу Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради. На офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (8) Листом до Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради від 06.09.2021 № 500-29/06-13056 Комітетом було надіслано вимогу про надання інформації.
- (9) Листом № 848/19-20 від 16.09.2021 (вх. № 5-02/13225 від 22.09.2021) (далі – Лист 3) Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради було надано додаткову інформацію.
- (10) Листом від 28.12.2021 № 500-29/02-18635 Комітетом було надіслано на адресу Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/30-21-ДД.
- (11) Листом від 10.01.2022 № 16/19-20 (вх. № 5-02/264 від 10.01.2022) Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради повідомило про відсутність зауважень та заперечень щодо справи № 500-26.15/30-21-ДД.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

2.1. Надавач державної підтримки

- (12) Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради (далі – Управління ЖКГ ЮМР, Надавач) (просп. Григорівського десанту, 18, м. Южне, Одеська обл., 65481, ідентифікаційний код юридичної особи 26134637).

2.2. Отримувач державної підтримки

- (13) Южненське міське комунальне підприємство «ЮЖТРАНС» (далі – ЮМКП «ЮЖТРАНС», Підприємство, Отримувач) (вул. Комунальна, 9, м. Южне, Одеська обл., 65481, ідентифікаційний код юридичної особи 30750184).
- (14) Відповідно до Статуту ЮМКП «ЮЖТРАНС, затвердженого рішенням Южненської міської ради від 12.02.2015 № 1369-VI (далі – Статут), Підприємство засноване на власності Южненської міської територіальної громади на підставі рішення Южненської

міської ради від 29 квітня 1999 року № 179-XIV-XXIII. Управління ЖКГ ЮМР – орган, до сфери управління якого входить Підприємство, є представником власника – відповідної територіальної громади і виконує його функції у межах, визначених Господарським кодексом України та іншими законодавчими актами.

2.3. Мета (ціль) державної підтримки

(15) Надання державної допомоги ЮМКП «ЮЖТРАНС» як балансоутримувачу міських доріг, спрямованої на забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань:

- у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала);
- у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання смітєвозів (2 од.).

2.4. Форма державної підтримки

(16) Капітальні трансферти підприємствам.

2.5. Обсяг державної підтримки

(17) 7 720 930 грн,

з них:

- на забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала) – 2 580 930 грн;
- на забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання смітєвозів (2 од.) – 5 140 000 грн.

2.6. Підстава для надання державної підтримки

(18) Рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430- VIII (далі – Програма).

2.7. Тривалість державної підтримки

(19) з 01.01.2022 по 31.12.2022.

2.8. Умови надання підтримки

(20) Мета Програми полягає в забезпеченні реалізації державної політики реформування житлово-комунального господарства, здійснення заходів щодо підвищення ефективності

та надійності його функціонування, забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і національних стандартів; сприяння створенню належних умов для здійснення комунальними підприємствами своєї поточної діяльності з виробництва і надання якісних послуг споживачам Юженської міської територіальної громади.

(21) У Листі 1 Надавач надав інформацію щодо переліку витрат, на покриття яких використовуватимуться кошти державної підтримки:

- Придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням – 1 977 930,00 грн;
- Придбання трактора – 530 000,00 грн;
- Придбання щітки комунальної – 43 000,00 грн;
- Придбання відвала – 30 000,00 грн;
- Придбання смітєвезів (2 од.) – 5 140 000,00 грн.

(22) У пунктах 7-8 Листа 1 зазначено, що автомобіль з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактор, щітка комунальна, відвал будуть використовуватися виключно при наданні безкоштовних для населення послуг – утримання доріг. Автомобіль з піскорозкидальним та плужним обладнанням буде залучений для посипання доріг піщано-сольовою сумішшю під час ожеледиці; трактор – під час вивезення листя, гілок, сміття з доріг; щітка комунальна використовуватиметься під час підмітання доріг; відвал – під час прибирання снігових заметів з доріг у зимовий період.

(23) За інформацією Надавача, смітєвози Підприємство використовуватиме для надання платних послуг – вивезення сміття.

(24) У Листі 2 Надавач зазначає, що категорії споживачів послуг із вивезення побутових відходів – населення, бюджетні організації, комунальні підприємства, інші споживачі. Послуги з вивезення побутових відходів фізичним та юридичним особам на території міста Южного надаватимуться згідно з укладеними договорами та затвердженими тарифами.

(25) Листом 2 Надавач інформує, що ЮМКП «ЮЖТРАНС» визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів згідно з рішенням виконавчого комітету Юженської міської ради від 10.12.2009 № 2021 «Про внесення доповнень до рішення виконавчого комітету Юженської міської ради від 15.11.2005 року № 1896 «Про визначення виконавців житлово-комунальних послуг в житловому фонді».

(26) Вся техніка, придбання якої планується здійснити за рахунок коштів державної підтримки, буде закуповуватися з використанням електронної системи закупівель Prozorro відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі».

(27) За інформацією Надавача, обсяг діяльності, що здійснюється на платній основі, до загального обсягу діяльності ЮМКП «ЮЖТРАНС», у відсотковому співвідношенні становить 81 % від загального обсягу.

На безкоштовній основі здійснюються:

- поточне утримання доріг;
- поточний ремонт доріг;

- безкоштовне перевезення мешканців м. Южного в межах міста, крім літніх місяців.

На платній основі надаються:

- послуги з поводження з побутовими відходами;
- послуги з випуску/допуску автотранспортних засобів;
- автопослуги;
- оренда нерухомого майна.

(28) У Листі 1 Надавач зазначає, що ЮМКП «ЮЖТРАНС» веде окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності та здійснює розподіл доходів і витрат відповідно до джерел надходження та згідно з планом використання. Кошти державної підтримки, яку отримує ЮМКП «ЮЖТРАНС», перераховуються на рахунок, відкритий в Управлінні Державної казначейської служби України в місті Южному Одеської області. Проведення операцій, пов'язаних з використанням бюджетних коштів, здійснюється відповідно до Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938. Кошти від іншої господарської діяльності зараховуються на інший рахунок, відкритий у банківській установі.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Ознаки державної допомоги

(29) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(30) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(31) Згідно із частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.

(32) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються в Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

3.2. Законодавство у сфері благоустрою

(33) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних,

міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.

- (34) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
  - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
  - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).
- (35) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (36) Згідно зі статтею 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям, фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.
- (37) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
  - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
  - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (38) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать:
- 1) території загального користування:
    - а) парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;
    - б) пам'ятки культурної та історичної спадщини;
    - в) майдани, площі, бульвари, проспекти;
    - г) вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
    - г) пляжі;
    - д) кладовища;
    - е) інші території загального користування;
  - 2) прибудинкові території;
  - 3) території будівель та споруд інженерного захисту територій;

4) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

(39) Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об'єктів благоустрою є:

- 1) покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок відповідно до діючих норм;
- 2) зелені насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях;
- 3) будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів;
- 4) засоби та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами;
- 5) технічні засоби регулювання дорожнього руху;
- 6) будівлі та споруди системи інженерного захисту території;
- 7) комплекси та об'єкти монументального мистецтва, декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади;
- 8) обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків;
- 9) малі архітектурні форми;
- 10) інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами.

(40) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращення її естетичного вигляду.

(41) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

(42) Відповідно до статті 22 Бюджетного кодексу України для здійснення програм та заходів, які реалізуються за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів. За обсягом наданих прав розпорядники бюджетних коштів поділяються на головних розпорядників бюджетних коштів та розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня.

3.3. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(43) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(44) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням ПЗЕІ, в частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

- (45) Відповідно до Переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (46) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (47) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди ПЗЕІ визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (48) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
  - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (49) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати ПЗЕІ, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (50) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС, ДФЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають ПЗЕІ, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (51) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють ПЗЕІ, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил

не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.

(52) Пунктом 46 Повідомлення Комісії щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, що надається за надання ПЗЕІ (2012/С 8/02) (Офіційний вісник Європейського Союзу С 8/4 від 11.01.2012), передбачено, що за відсутності правил на рівні Європейського Союзу, якими б визначався обсяг ПЗЕІ, держави-члени мають широкий спектр повноважень щодо визначення ПЗЕІ та щодо надання компенсації суб'єкту господарювання, який надає такі послуги.

(53) Зазначеним Повідомленням Комісії також закріплюються критерії, раніше викладені в Рішенні Суду ЄС у справі C-280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (*Altmark case-law*), в якому визначено умови, за яких компенсація за надання ПЗЕІ не становить державної допомоги (далі – критерії *Altmark*).

(54) Відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Європейський суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

3.4. Критерії оцінки допустимості послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(55) Якщо критеріїв *Altmark* не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), та Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/С 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).

(56) Згідно з рішенням Європейської комісії від 20.12.2011, для того щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору ЄС, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.

(57) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
- суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
- характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

(58) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.

(59) Також під час розробки методу компенсації потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені

різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

3.5. Послуги у сфері поводження з побутовими відходами

- (60) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (61) Згідно з пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (62) Відповідно до пункту «д» статті 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки.
- (63) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів на певній території, здійснюють їх роздільне збирання.
- (64) Відповідно до частини третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг із вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

4.1. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги в частині забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала).

4.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (65) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (66) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та

реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (67) Отже, ЮМКП «ЮЖТРАНС», якому надається державна підтримка з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала) є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону.

4.1.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (68) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

- (69) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.

- (70) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування ЮМКП «ЮЖТРАНС» є кошти місцевого бюджету.

- (71) Отже, надання державної підтримки ЮМКП «ЮЖТРАНС» у формі капітальних трансфертів обсягом 2 580 930 грн для забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала) здійснюється за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

4.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (72) Відповідно до статті 264 Угоди сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 ДФЄС, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (73) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

- (74) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням

процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (75) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (76) ЮМКП «ЮЖТРАНС» не було визначено отримувачем державної підтримки на конкурсних засадах.
- (77) Оскільки Отримувача не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді покриття витрат на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала, була б доступною для нього за звичайних ринкових умов, без втручання держави.
- (78) Крім того, державна підтримка, що призначається для ЮМКП «ЮЖТРАНС» у вигляді покриття витрат на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала, не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (79) Водночас, відповідно до наданої інформації у Листі 1, закупівлю техніки, на яку виділятиметься державна підтримка, ЮМКП «ЮЖТРАНС» буде здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель Prozorro.
- (80) Отже Надавачем надано обґрунтування того, що державна підтримка ЮМКП «ЮЖТРАНС», яка спрямована на придбання техніки, визначена на мінімально можливому рівні, тобто за звичайних ринкових умов, з огляду на те, що буде проведено процедуру торгів, яка є конкурентною (усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі), прозорою (усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів), недискримінаційною (у випадку наявності підстав вважати її дискримінаційною кожен учасник має право подати скаргу до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів), що, у свою чергу, виключає створення переваг для виробництва тих видів товарів, які будуть закуповуватись через систему Prozorro.

4.1.4.Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (81) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкурентія) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (82) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (83) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (84) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107 (1) ДФЄС існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (85) У пунктах 7-8 Листа 1 зазначено, що автомобіль з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактор, щітка комунальна та відвал будуть використовуватися ЮМКП «ЮЖТРАНС» виключно при наданні безкоштовних для населення послуг, тобто такі послуги не реалізуються на ринку, в розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не беруть участі в господарському обороті.
- (86) Отже, за вказаних умов, надання державної підтримки, що призначається для ЮМКП «ЮЖТРАНС» у вигляді покриття витрат на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала не спотворює економічної конкуренції.

4.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (87) Враховуючи наведене, підтримка (фінансування), яку надаватиме Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС» у формі капітальних трансфертів для забезпечення поточного утримання об'єктів благоустрою та здійснення належного утримання доріг Южненської міської територіальної громади, з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала), на період з 01.01.2022 по 31.12.2022, обсягом 2 580 930 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4.1.6. Застереження

- (88) Разом із тим слід зазначити, що:
- фінансування ЮМКП «ЮЖТРАНС» повинно спрямовуватися лише на забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала);
  - Надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування Отримувача підтримки, окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків;

- ЮМКП «ЮЖТРАНС» повинно проводити конкурсні торги через систему Prozorro відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі техніки, на яку виділяється державна підтримка, а саме – автомобіля з піскорозкидувальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала.

У разі недотримання застережень, викладених у цьому пункті рішення, фінансування ЮМКП «ЮЖТРАНС» може містити ознаки державної допомоги.

4.2. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги в частині забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання сміттєвозів (2 од.)

4.2.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(89) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(90) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону, постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» (із змінами) та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, послуги у сфері поводження з побутовими відходами належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес. Отже, послуги з вивезення твердих побутових відходів, які надає ЮМКП «ЮЖТРАНС», є послугами загального економічного інтересу.

(91) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою, у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення).*

Зобов'язання для ЮМКП «ЮЖТРАНС» щодо надання послуг із вивезення твердих побутових відходів чітко визначено рішенням виконавчого комітету Южненської міської ради від 10.12.2009 № 2021 «Про внесення доповнень до рішення виконавчого комітету Южненської міської ради від 15.11.20005 року № 1896 «Про визначення виконавців житлово-комунальних послуг в житловому фонді». Однак, відповідно до частини третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг із вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Отже, ЮМКП «ЮЖТРАНС» було визначено виконавцем послуг із вивезення побутових відходів без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про відходи», тобто Підприємство не може вважатися належним отримувачем державної підтримки.

Отже, вимог цього критерію не дотримано;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Надавач не надав доказів того, що параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.

Враховуючи наведене, вимог цього критерію не дотримано;

- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.

Надавач зазначив, що вартість заявленої в повідомленні техніки визначається за ринковими цінами. Крім того, фінансування здійснюватиметься за ціною, визначеною за результатами здійснення закупівлі відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі». Водночас, відсутність методики, за якою розраховується розмір компенсації, не дає змоги встановити чи не є компенсація надмірною.

Отже, вимог цього критерію не дотримано;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

ЮМКП «ЮЖТРАНС» не було визначено виконавцем послуг із вивезення побутових відходів на конкурсних засадах. Разом з тим, Надавач зазначає, що розмір допомоги Отримувачу не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

Отже, вимог цього критерію не дотримано.

(92) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(93) Отже, державна підтримка на надання послуг поводження з побутовими відходами не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

4.2.2. Визначення належності заходу підтримки до державної допомоги

4.2.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(94) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(95) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(96) ЮМКП «ЮЖТРАНС», якому надається державна підтримка з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення

твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання сміттєвозів (2 од.), є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону.

4.2.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(97) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

(98) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів.

(99) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування ЮМКП «ЮЖТРАНС» є кошти місцевого бюджету.

(100) Отже, надання державної підтримки ЮМКП «ЮЖТРАНС» у формі капітальних трансфертів, з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання сміттєвозів (2 од.), обсягом 5 140 000 грн здійснюється за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону.

4.2.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(101) Відповідно до статті 264 Угоди сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 ДФЄС, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

(102) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору ЄС (далі – Повідомлення Комісії) перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(103) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії у разі, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(104) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, та недискримінаційною.

- (105) Водночас, за інформацією Надавача ЮМКП «ЮЖТРАНС» не визначене на конкурсі виконавцем послуг із вивезення побутових відходів відповідно до Закону України «Про відходи» на території міста Южного.
- (106) Оскільки ЮМКП «ЮЖТРАНС» не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді покриття витрат на придбання смітєвозів (2 од.) була б доступною для нього за звичайних ринкових умов, без втручання держави.
- (107) Державна підтримка спрямовується на закупівлю смітєвозів (2 од.), які Підприємство використовуватиме для надання платних послуг – вивезення сміття.
- (108) Отже, така підтримка надаватиме перевагу ЮМКП «ЮЖТРАНС», звільнивши його від витрат, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати під час поточної господарської діяльності, тобто без втручання держави.

4.2.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (109) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (110) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (111) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (112) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107 (1) ДФЄС існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (113) Для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (114) Державна підтримка спрямовується на закупівлю смітєвозів (2 од.), які Підприємство використовуватиме для надання платних послуг – вивезення сміття. Такі послуги

реалізуються на ринку, в розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та беруть участь у господарському обороті.

- (115) Разом із тим, ЮМКП «ЮЖТРАНС» не було обрано виконавцем послуг із вивезення побутових відходів на території міста Южного на конкурсі, отже Підприємство може отримувати переваги в результаті надання повідомленої підтримки, що відповідно покращуватиме його конкурентну позицію, порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність, та не отримують такої підтримки.
- (116) Отже, надання державної підтримки, що призначається для ЮМКП «ЮЖТРАНС» у вигляді покриття витрат на придбання сміттевозів (2 од.) може спотворювати економічну конкуренцію.

4.2.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (117) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка, яка надаватиметься Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС» у формі капітальних трансфертів, з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання сміттевозів (2 од.), відповідно до рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, на період з 01.01.2022 по 31.12.2022, обсягом 5 140 000 грн, є державною допомогою в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4.2.3. Оцінка допустимості державної допомоги

- (118) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.
- (119) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;*

Зобов'язання для ЮМКП «ЮЖТРАНС» щодо надання послуг із вивезення твердих побутових відходів визначено рішенням виконавчого комітету Южненської міської ради від 10.12.2009 № 2021 «Про внесення доповнень до рішення виконавчого комітету Южненської міської ради від 15.11.2005 року № 1896 «Про визначення виконавців житлово-комунальних послуг в житловому фонді». Однак, відсутній документ у якому чітко зазначено зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;*

Надані Управлінням ЖКГ ЮМР документи, на підставі яких ЮМКП «ЮЖТРАНС» здійснює діяльність із поводження з побутовими відходами, не містять опису жодних спеціальних чи ексклюзивних прав ЮМКП «ЮЖТРАНС» щодо надання ПЗЕІ.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);*

Управлінням ЖКГ ЮМР не було надано документа, який містить опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань);*

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – забезпечення повернення такої компенсації.

Отже, вимог критерію не дотримано.

(120) Враховуючи викладене, положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ не дотримано.

(121) Разом із тим, зобов'язання для ЮМКП «ЮЖТРАНС» щодо надання послуг із вивезення твердих побутових відходів чітко визначено рішенням виконавчого комітету Южненської міської ради від 10.12.2009 № 2021 «Про внесення доповнень до рішення виконавчого комітету Южненської міської ради від 15.11.20005 року № 1896 «Про визначення виконавців житлово-комунальних послуг в житловому фонді». Однак, відповідно до частини третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг із вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Отже, ЮМКП «ЮЖТРАНС» було визначено виконавцем послуг із вивезення побутових відходів без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про відходи», тобто Підприємство не може вважатися належним отримувачем державної підтримки.

- (122) Отже, повідомлена підтримка, яка надаватиметься Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС» у формі капітальних трансфертів, з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання сміттевозів (2 од.), відповідно до рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.**

5. НЕЗАКОННА ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА

- (123) Повідомлена державна допомога надається на підставі рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, датою початку підтримки зазначено 01.01.2022.
- (124) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону, незаконна державна допомога - нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, або надана всупереч рішенням Уповноваженого органу про визнання нової державної допомоги недопустимою для конкуренції, крім категорій державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу.
- (125) З урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога, що надається ЮМКП «ЮЖТРАНС» на підставі рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, з метою забезпечення Підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат ЮМКП «ЮЖТРАНС» на придбання сміттевозів (2 од.), є **незаконною державною допомогою та підлягає поверненню.**
- (126) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.
- (127) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12.04.2016 № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.2016 за № 686/28816, за результатами опрацювання всіх обставин справи, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яку надає Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС», у формі капітальних трансфертів з метою забезпечення підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері благоустрою міста Южного, а саме, поточного утримання та поточного ремонту міських доріг (у частині покриття витрат Южненського міського комунального підприємства «ЮЖТРАНС» на придбання автомобіля з піскорозкидувальним та плужним обладнанням, трактора, щітки комунальної та відвала), на підставі рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, обсягом 2 580 930 (два мільйони п'ятсот вісімдесят тисяч дев'ятсот тридцять) гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що повідомлена підтримка, яку надає Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС», у формі капітальних трансфертів з метою забезпечення підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат Южненського міського комунального підприємства «ЮЖТРАНС» на придбання сміттєвозів (2 од.), відповідно до рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, обсягом 5 140 000 (п'ять мільйонів сто сорок тисяч) гривень, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що повідомлена підтримка, яку надає Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС», у формі капітальних трансфертів з метою забезпечення підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат Южненського міського комунального підприємства «ЮЖТРАНС» на придбання сміттєвозів (2 од.), відповідно до рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, обсягом 5 140 000 (п'ять мільйонів сто сорок тисяч) гривень, **є державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Припинити надання незаконної державної допомоги, що надається Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС» у формі капітальних трансфертів з метою забезпечення підприємства спеціальною технікою для виконання заходів та завдань у сфері вивезення твердих побутових відходів (у частині покриття витрат Южненського міського комунального підприємства «ЮЖТРАНС» на придбання сміттєвозів (2 од.), відповідно до рішення Южненської міської ради «Про внесення змін та доповнень до Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Южненської міської територіальної громади на 2020-2022 роки, затвердженої рішенням Южненської міської ради від 25.07.2019 № 1438-VII, шляхом викладення її у новій редакції» від 17.06.2021 № 430-VIII, обсягом 5 140 000 (п'ять мільйонів сто сорок тисяч) гривень.

4.1. Зобов'язати Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців з дати офіційного оприлюднення рішення та надати належні докази виконання рішення.

5. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

5.1. Управлінню житлово-комунального господарства Южненської міської ради:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/30-21-ДД забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;
- негайно після офіційного оприлюднення рішення розпочати його виконання;
- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги Южненським міським комунальним підприємством «ЮЖТРАНС»;
- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі повідомити Антимонопольний комітет України про вжиті Управлінням житлово-комунального господарства Южненської міської ради заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги Южненським міським комунальним підприємством «ЮЖТРАНС» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі;
- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі.

5.2. Южненському міському комунальному підприємству «ЮЖТРАНС» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/30-21-ДД:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Южного;
- вчинити дії, передбачені заходами Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Управлінню житлово-комунального господарства Южненської міської ради та Антимонопольному комітету України докази виконання рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

5.3. Зобов'язати Управління житлово-комунального господарства Южненської міської ради проінформувати Антимонопольний комітет України про повернення незаконної державної допомоги протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення рішення та надати належні докази виконання рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ольга ПІЩАНСЬКА